

egészítik ki, melyeket a szerkesztő 2004–2012 között azon orgoványi lakosokkal rögzített, akik saját vagy családtagjaik Tóth Zoltánnal és családjával való találkozásairól beszéltek. A mai olvasó számára különösen értékes az a társadalom- és kultúrtörténeti kép, amely a korabeli dokumentumok, a gazdag fénykép- és grafikai gyűjtemény segítségével kirajzolódik, életre keltve azt a sokszínű világot, amelyben a közösség felemelkedéséért dolgozó Tóth Zoltán élt.

Gordosné Szabó Anna, szakmai tanácsadóként segítette a szerkesztőt a forrásgyűjtésben, a mű koncepciójának kialakításában. A könyv végső formájának kialakulását és megjelenését hirtelen halála miatt már nem élhette meg.

A könyv alkalmat ad az olvasónak arra, hogy a két világháború közötti évek értelmiségének egyik kiváló képviselőjét közelebbről megismerje, aki nem csak a gyógypedagógia és a gyógypedagógiai tanárképzés területén alkotott nemzetközi elismerést kivívó eredményeket, hanem – anyagi és szellemi erőinek beleadásával is példát mutatva – segített közvetlen környezetének felemelkedésében és a rászorultak támogatásában.

Az Emlékkönyvvel a mai Orgovány tisztelig Tóth Zoltán előtt, akinek a község közösége 2011-ben posztumusz díszpolgári címet adományozott. Maszlik István polgármester felismerte a település történelmi, kulturális értékeinek felkutatására és megőrzésére irányuló kollektív igényt, és a szükséges feltételek megteremtésével támogatta a könyv megjelenését.

A kiadvány a gyógypedagógia-történet szempontjából is figyelemre méltó alkotás. Remélhetően felkelti majd a téma iránt érdeklődők figyelmét, és további kutatásokra ösztönöz, melyek a gyógypedagógia jeles személyiségei életének és munkásságának megismerését és azok közreadását tűzik célul.

Csocsán Emmy

Breier-Küppers, Petra – Bach, Rüdiger: Schüler mit Lernbeeinträchtigungen im inklusiven Unterricht – Praxistipps für Lehrkräfte Tanulásban akadályozott tanulók az inkluzív oktatásban – Gyakorlati ötletek pedagógusoknak

**Ernst Reinhardt Verlag, München, Basel, 2016.
ISBN 978-3-02636-4**

A rendkívül szemléletesen, sok kiemeléssel, áttekinthető ábrákkal, lényegkiemelésekkel szerkesztett szakkönyv elsősorban a többségi pedagógusoknak és a velük együtt dolgozó gyógypedagógusoknak szól. A két szerző ezen a területen igen járatos, miután sokéves

speciális iskolai tapasztalatokkal rendelkeznek, és innen váltottak át az inkluzív iskolákban folyó tevékenységre. Mindketten tanítanak a Köln Egyetem Gyógypedagógiai Karán is.

Mielőtt rátérnék az ismertetésre, kiemelem a könyvből az érintett tanulócsoporthat megjelölő fogalommagyarázatot, ugyanis a címben szereplő megjelölést a szerzők is magyarázzák. A szó szerinti fordításban tanulásban befolyásolt tanulók szerepelnek, de ahogyan a szerzők kiemelik ezt a szót, a tanulási akadályozottság szinonimájaként használják, bár gyakori megjelölés a tanulási zavar és a tanulási nehézség is. Hangsúlyozzák, hogy pontosan nem határozható meg az idesorolható populáció. A többségi iskolák tanulóinak akár 15–20%-áról is elmondható, hogy a követelményeknek nem kellő mértékben, vagy nem minden területen képesek eleget tenni. Az okok lehetnek organikus, szociális és pedagógiai (pl. elmaradt preventív beavatkozás, hiányzó differenciálás) jellegűek. A gyermekeknél jelentkezhetnek absztrakciós, verbális, kognitív, motoros, beilleszkedési, magatartási, koncentrációs, érzelmi problémák, melyek érinthetnek több, kevesebb vagy csak egyetlen területet.

az egyéni foglalkozások, a kiscsoportos fejlesztés és az osztályon belüli kooperáció, vagyis a két-tanáros tanítás változatait. Hosszabb fejezetben tárgyalják a tanulásban akadályozott (befolyásolt) és nem akadályozott gyermekek együttes tanításának kérdéseit. Ezen belül részletesen kifejtik a hatékony, jó tanítás kritériumait, részletezve a világosságot, érthetőséget, valamint a gyakorlást, elmélyítés komponenseit, az egyéni és kiscsoportos tanítást, a nyitott oktatási formát (pl. projektek) és a direkt módszer helyét, feltételeit az inkluzív oktatás során. Kitérnek az eredményes és nem eredményes pedagógus jellemzőire, a gyermekek emlékezetének fejlesztésére és a komplex tananyag redukálásának lehetőségeire. A szervezés formái között foglalkoznak a szerzők a problémás gyermekek ültetésével és a differenciálás lebonyolításával. Külön alfejezetekben kerül sor a tanulók beszédértésére és kifejezési szintjére, figyelmére és elfáradására, valamint a szociális-emocionális tartományra. A módszer és didaktika című fejezetben kiemelik a szerzők, hogy nincs szükség gyökeresen más didaktikára, azonban kissé változtatni kell a súlypontokon. A tanulók érdeklődésének fenntartása érdekében az ő ismereteikből, érdeklődésükből kell kiindulni, s úgy irányítani az oktatást, hogy valamennyitanuló abban aktívan részt vehessen. Fontos a tan- és szemléltető eszközök kiválogatása is.

Kitérnek a szövegértést fejlesztő olvasási stratégiákra, az intenzív szókincsbővítésre, javaslatokat tesznek a matematika órákon alkalmazható eljárásokra, és kiemelik a fejlődés rendszeres mérésének fontosságát. Az utolsó fejezet a főbb tantárgyakhoz (német, matematika, környezetismeret) és a kísérletekhezgyakorlati módszertani tippeket tartalmaz.

Úgy gondoljuk, a pedagógusok hasznos segédkönyve lehet ez a kiadvány, amely az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Karának könyvtárában megtalálható.

Csányi Yvonne

***Kellemes karácsonyi ünnepeket
és békés, boldog új esztendőt kívánunk
minden kedves Olvasónknak!***